Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
C. Lagrouw
T 31 625191489

Kenmerk
2025-0000452652

besluit

Datum 13 OKT. 2025

Geachte college van burgemeester en wethouders,

Op 3 juli 2025 heb ik uw aanvraag (met kenmerk 2022-255851) ontvangen om in overeenstemming met de minister van Klimaat en Groene Groei, ontheffing te verlenen op grond van de Omgevingswet (hierna: Ow) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) voor de gebiedsontwikkeling Nieuw Harculo. Deze ontheffing zal ik, in overeenstemming met de minister van Klimaat en Groene Groei, verlenen. Het besluit en de motivering volgen hieronder.

De aanvraag en het toetsingskader
Uw aanvraag betreft een ontheffing op grond van artikel 2.32, tweede lid van de Ow, in samenhang met artikel 5.166 van het Bkl van het bepaalde in de artikelen 5.156 en 5.157 van het Bkl. U vraagt de ontheffing aan voor:
1. Het wijzigen van het omgevingsplan van de gemeente Zwolle, voor de gehele locatie zoals aangewezen in artikel 5.156 (en bijlage XV) van het Bkl.
2. Een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor de gronden op deze locatie en daarop staande gebouwen zoals aangegeven in bijlage 3 bij de aanvraag, om een gebruik voor kunst, cultuur, werken, horeca en kleinschalige evenementen toe te staan.

In artikel 5.156 van het Bkl is Harculo in de gemeente Zwolle aangewezen als een locatie voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Op grond van artikel 5.157 van het Bkl laat het omgevingsplan grootschalige elektriciteitsopwekking toe, voorziet het omgevingsplan in voldoende ruimte daarvoor en bevat het omgevingsplan geen regels die het gebruik van de installaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking beperken. Deze instructieregels uit het Bkl zijn tevens van toepassing op het beoordelen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, op grond van artikel 8.0b. van het Bkl. Met de wijziging van het omgevingsplan voor de gebiedsontwikkeling Nieuw Harculo, en/of het verlenen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wordt niet meer voldaan aan de instructie uit het Bkl om ter plaatse in het omgevingsplan grootschalige elektriciteitsopwekking toe te (blijven) staan. Dit is daarom in strijd met artikel 5.157 van het Bkl.
U verzoekt om ontheffing zodat deze gebiedsontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt.

Op grond van artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet, gelezen in samenhang met artikel 5.166 van het Bkl, kan ik, in overeenstemming met de minister van Klimaat en Groene Groei, een ontheffing verlenen van het verbod dat is opgenomen in artikel 5.157 Bkl. Ingevolge artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet kan een ontheffing worden verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd.

De ruimtelijke reservering in het PEH komt te vervallen
Ik stel vast dat de minister van Klimaat en Groene Groei heeft besloten de ruimtelijke reservering voor Harculo in het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) te laten vervallen. De minister heeft dit in een brief aan de Tweede Kamer van 23 december 2022 aangegeven (kenmerk DGKE/2252638). Het PEH bevat een actualisatie van de ruimtelijke aanwijzingen en reserveringen voor grootschalige elektriciteitsproductie. Daarin is aangegeven dat Harculo als ruimtelijke reservering voor grootschalige elektriciteitsproductie komt te vervallen. De voormalige Centrale Harculo is in 2018 gesloopt en sindsdien heeft herontwikkeling plaatsgevonden. Het nationale belang van de reservering is daarmee komen te vervallen.

In het concept Verzamelbesluit Omgevingswet LVVN en KGG 2026 wordt geregeld dat de aanwijzing van Harculo als grootschalige energieopwekking komt te vervallen. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) is 1 juli 2026. Totdat die tijd moet, voor het wijzigen van het omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, als die besluiten regels bevatten die het gebruik van de installaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking beperken, een verzoek tot ontheffing op grond van artikel 5.166 van het Bkl worden ingediend.

Toelichting op de gebiedsontwikkeling Nieuw-Harculo
De wijziging van het omgevingsplan is nodig voor de realisatie van de gebiedsontwikkeling Nieuw Harculo. Met de gebiedsontwikkeling Nieuw Harculo ontstaat een natuurinclusieve woonwijk grenzend aan de IJssel en het Natura 2000-gebied Rijntakken. Nieuw Harculo draagt met de bouw van circa 500 woningen bij aan de Zwolse woningbouwopgave. In bestaande cultuurhistorisch waardevolle gebouwen worden nieuwe functies toegevoegd. In de woonwijk en daaromheen wordt ruimte geboden aan natuur en (ondergeschikte) recreatie in de vorm van natuurbeleving. Nieuw Harculo biedt naast wonen en natuur ook ruimte voor creativiteit, ontspanning, ontmoeting en voorzieningen.
Met de omgevingsvergunning wordt het mogelijk om, vooruitlopend op de totale ontwikkeling in de wijziging van het omgevingsplan, al een gebruik voor kunst, cultuur, werken, horeca en kleinschalige evenementen toe te staan.

Besluit
Nu de ruimtelijke reservering voor grootschalige energieopwekking in Harculo op korte termijn wordt opgeheven, kom ik tot de conclusie dat het gemeentelijk

belang onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het nationale belang. Het nationale belang is immers komen te vervallen.

Ik verleen u derhalve op uw aanvraag, in overeenstemming met de minister van Klimaat en Groene Groei, ontheffing van het bepaalde in artikel 5.157 van het Bkl voor het wijzigen van het omgevingsplan ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Nieuw Harculo, en het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit om een gebruik voor kunst, cultuur, werken, horeca en kleinschalige evenementen toe te staan op de gronden en daarop staande gebouwen zoals aangegeven in bijlage 3 bij de aanvraag, binnen de locatie aangewezen met artikel 5.156 (en bijlage XV) van het Bkl.

Beroepsmogelijkheid
Voor nadere informatie over dit besluit kunt u contact opnemen met de hierboven genoemde contactpersoon. Dit besluit is een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet.

Voor de mogelijkheid van beroep, de behandeling van en de uitspraak op, wordt een besluit tot het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 2.32 geacht deel uit te maken van het besluit waarover de regel waarvan ontheffing is verzocht, is gesteld (artikel 16.85 van de Omgevingswet). Dit betekent dat het beroep tegen een besluit tot verlening van de ontheffing van de instructieregel wordt gebundeld met het beroep tegen de omgevingsplanactiviteit of omgevingsplanwijziging waarover de instructieregel is gesteld. Een beroep tegen een ontheffing kan pas worden ingesteld na vaststelling van het besluit waarvoor de ontheffing is gebruikt.

Hieruit volgt dat tegen dit besluit bezwaar en beroep openstaat op het moment dat de buitenplanse omgevingsplanactiviteit is verleend, of het omgevingsplan is gewijzigd.

Hoogachtend,

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer